

Sygn. akt IX Pa 91/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Barbara Kubasińska-Malcher

Sędziowie: SSO Maria Olszowska

SSO Mariola Łącka /spr/

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2014r. w Rybniku

sprawy z powództwa **A. S.**

przeciwko (...) w R.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

na skutek apelacji powódki A. S.

od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku Wydziału V

z dnia 5 czerwca 2014 r. sygn. akt V P 73/14

- 1. zmienia zaskarżony wyrok częściowo w pkt 1 oraz w pkt 2 w ten sposób, że przywraca powódkę do pracy u pozwanego na poprzednich warunkach ,**
- 2. oddala apelację w pozostałej części,**
- 3. znosi wzajemnie między stronami koszty procesu za II instancję.**

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Mariola Łącka SSO Barbara Kubasińska- Malcher SSO Maria Olszowska

Sygn. akt IX Pa 91/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 lutego 2014 roku powódka A. S. (z d. Kolon) wniosła o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy w pozwanym (...)w R. oraz zasądzenie odszkodowania za czas pozostawania bez pracy w kwocie 1.500,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że pozwany rozwiązał z nią stosunek pracy na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 pkt 6 Karty Nauczyciela ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2014 roku w związku z decyzją o cofnięciu jej skierowania do nauczania religii mimo , że zastosowanie przepisu art. 23 Karty Nauczyciela zostaje wyłączone przez regulację wynikającą z przepisów prawa pracy dotyczącą szczególnej ochrony pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy oraz pracownika w okresie ciąży.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany przyznał, że stan faktyczny opisany przez powódkę w pozwie jest zgodny z prawdą.

Podniósł, że art. 23 Karty Nauczyciela stanowi szczególną regulację w stosunku do przepisów kodeksu pracy dotyczących szczególnej ochrony pracowników w zakresie wypowiedzania i rozwiązywania stosunków pracy. Podał, że nie ma możliwości zatrudnienia nauczyciela katechety, któremu cofnięto skierowanie do nauki religii, jak również nie dysponuje innym wolnym stanowiskiem pracy, umożliwiającym zatrudnienie powódki zgodnie z posiadanymi przez nią kwalifikacjami.

Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku wyrokiem z dnia 05.06.2014r. oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił , że Kuria Metropolitalna w K. powierzyła powódce A. S. (z d. Kolon) funkcję katechetki od dnia 1 września 2004 roku w Szkole Podstawowej nr (...) w R. – Z.. W dniu 1 września 2004 roku powódka została zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony a od dnia 1 września 2006 roku na czas nieokreślony w ww. placówce na stanowisku nauczyciela religii. Uchwałą Rady Miasta R. z dnia 27 lutego 2013 roku założono (...) nr 12 w R., który z dniem 1 września 2013 roku stał się pracodawcą powódki.

W dniu 10 grudnia 2010 roku powódka otrzymała świadectwo ukończenia studiów podyplomowych w zakresie edukacji elementarnej – wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego, wydane przez Wyższą Szkołę (...) w B.. Decyzją Prezydenta Miasta R. z dnia 23 sierpnia 2011 roku powódka uzyskała stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego. W związku z powyższym stosunek pracy powódki nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 1 września 2006 roku uległ przekształceniu z dniem 1 września 2011 roku w stosunek pracy zawarty na podstawie mianowania.

W związku z urodzeniem córki w dniu 22 czerwca 2012 roku powódka przebywała na urlopie macierzyńskim od 22 czerwca 2012 roku do 8 listopada 2012 roku oraz na dodatkowym urlopie macierzyńskim w okresie od 9 listopada 2012 roku do 6 grudnia 2012 roku. W dniu 18 stycznia 2013 roku powódce udzielono urlopu wychowawczego w terminie od 18 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku. Pismem z dnia 23 grudnia 2013 roku powódka zrezygnowała z udzielonego urlopu wychowawczego i wniosła o dopuszczenie jej do pracy z dniem 3 lutego 2014 roku na zajmowanym dotychczas stanowisku, na co pozwany pracodawca wyraził zgodę. Od dnia 3 lutego 2014 roku powódka była niezdolna do pracy w związku z kolejną ciążą.

Pismem z dnia 29 stycznia 2014 roku Kuria Metropolitalna w K. cofnęła powódce z tą datą skierowanie do nauczania religii w Szkole Podstawowej nr (...) w R. – Z.. Wobec tego pismem z dnia 5 lutego 2014 roku pozwany poinformował powódkę o otrzymaniu ww. pisma z Kurii Metropolitalnej w K. w przedmiocie cofnięcia jej skierowania do nauczania religii i rozwiązał z nią stosunek pracy ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2014 roku, będącym ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiło cofnięcie skierowania do nauczania religii.

W ocenie Sądu orzekającego wypełnienie przesłanek wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela wywołuje obligatoryjny skutek w postaci rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem

zatrudnionym na podstawie mianowania, niezależnie od przepisów kodeksu pracy dotyczących szczególnej ochrony pracownika przed wypowiedzeniem bądź rozwiązaniem stosunku pracy. Oznacza to, że w niniejszej sprawie nie znajduje m.in. zastosowania art. 186¹ § 1 kodeksu pracy, zgodnie z którym pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę w okresie od dnia złożenia przez pracownika wniosku o udzielenie urlopu wychowawczego do dnia zakończenia tego urlopu. Stosowanie tego przepisu jest bowiem wyłączone przez odrębną regulację zawartą w art. 23 ust. 1 pkt 6 Karty Nauczyciela, przewidującą obligatoryjne rozwiązanie stosunku pracy). Pracodawca dokonał tylko formalnego potwierdzenia zaistniałego stanu prawnego wynikającego z cofnięcia powódce skierowania do nauczania religii i związanej z tym utraty przez nią uprawnień do dalszego wypełniania tej funkcji.

Mając powyższe rozważania na względzie Sąd I instancji oddalił powództwo w oparciu o treść art. 23 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Na koszty te zostały się koszty zastępstwa procesowego pozwanego w kwocie 60 zł zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka i skarżąc wyrok w całości wniosła o jego zmianę i przywrócenie jej do pracy, wypłacenie odszkodowania za czas pozostawania bez pracy w wysokości 1.500 zł z ustawowymi odsetkami i zasądzenia na jej rzecz kosztów procesu względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca podniosła, że nie ma przekonywujących argumentów, które przemawiałyby za wyłączeniem stosowania art.177 par.1 kp mimo odesłania zawartego w art.91 c ust.1 Karty Nauczyciela. Oznaczałoby to bowiem pozbawienie nauczyciela najważniejszego elementu prawnej ochrony macierzyństwa jakim jest ochrona przed utratą pracy.

Skarżąca powołała się w tym zakresie na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.10.2010r sygn. II PK 85/10.

W apelacji podniesiono, że Sąd Rejonowy pominął całkowicie okoliczność, że powódka była w ciąży, co ma istotny wpływ na niniejszą sprawę.

Skarżąca również podniosła, że nie miała możliwości odwołania się od decyzji Kurii, bo statut katechety świeckiego w Archidiecezji (...) z dnia 6.01.2012r pkt.7 nie daje możliwości odwołania się od decyzji anulującej katechecie misję kanoniczną i nie przewiduje obowiązku uzasadnienia takiej decyzji przez arcybiskupa.

W odpowiedzi na apelację strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Pozwana podniosła, że bezzasadnie powódka wskazuje, że w niniejszej sprawie powinien być zastosowany art.177 par.1 kp. Wspomniana regulacja skierowana jest bowiem do pracodawcy i zabrania mu podejmowania jakichkolwiek czynności, które miałyby skutkować zwolnieniem kobiety w ciąży.

Tymczasem przepis art.23 ust.1 pkt.6 Karty Nauczyciela ustalając skutek w postaci rozwiązania stosunku pracy nie uzależnia go od woli i zachowania pracodawcy tylko od wystąpienia okoliczności opisanych w jego dyspozycji.

Do rozwiązania stosunku pracy doszło zatem z ostatnim dniem miesiąca, w którym pracodawca dowiedział się o cofnięciu misji czyli 31.01.2014r. choć pismo powiadamiające powódkę o tym otrzymała ona 06.02.2014r.

Pracodawca ponadto nie był po cofnięciu powódce misji obowiązany do kontynuowania jej zatrudnienia jak też poszukiwania dla niej zatrudnienia w innych placówkach oświatowych.

W oparciu o powyższe Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Przepis art.23 ust.1 pkt.6 ustawy z dnia 26.01.1982r.- Karta Nauczyciela (Dz. U z 2014r., poz.191 j.t) nakłada na dyrektora szkoły obowiązek rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem mianowanym w razie cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole.

Stosowanie zaś do przepisu par.5 ust.1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 14.04.1992r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr.36,poz.155 ze zm) cofnięcie przez właściwego biskupa diecezjalnego skierowania do nauczania religii jest równoznaczne z utratą uprawnień do nauczania religii.

Przepisy powoływanego wyżej rozporządzenia Ministra Edukacji ani zawarte przez niego porozumienie z Konferencją Episkopatu Polski Kościoła Katolickiego dotyczące kwalifikacji zawodowych nauczycieli religii ani żadne przepisy ustawy z dnia 07.09.1991r. o systemie oświaty (Dz. U nr.95, poz.425 ze zm.) nie regulują okoliczności uzasadniających cofnięcie skierowania do nauczania religii ani nie przewidują możliwości odwołania się od takiej decyzji biskupa.

Zwrócić jednak należy uwagę, że przepis art.91 c Karty Nauczyciela w zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy, mają zastosowanie przepisy kodeksu pracy.

W tej sytuacji jak słusznie podniosła powódka w apelacji Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19.10.2010r. II PK 85/10 stwierdził, że nauczycielka zatrudniona na podstawie mianowania podlega ochronie przewidzianej w art.177 par. 1 kp w związku z art.91 c ust.1 Karty Nauczyciela.

Tutejszy Sąd w całości ten pogląd Sądu Najwyższego podziela.

Zgodnie zaś z art.177 ust.1 kp pracodawca nie może wypowiedzieć ani rozwiązać umowy o pracę w okresie ciąży, a także urlopu macierzyńskiego pracownicy, chyba że zachodzą przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z jej winy i reprezentująca pracownicę zakładowa organizacja związkowa wyraziła zgodę na rozwiązanie umowy.

Niesporne jest między stronami, że A. S. w momencie złożenia jej przez dyrektora szkoły pisma o rozwiązaniu stosunku pracy była w ciąży, o czym pracodawca wiedział.

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność, że biskup cofnął powódce skierowanie do nauczania religii nie może być potraktowane jako zawiniona przez nią utrata uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.

Biskup bowiem nie uzasadnił swojej decyzji w tej kwestii i brak jest jakichkolwiek okoliczności, które wskazywałyby na winę powódki w tej mierze np. w postaci naruszenia obowiązków pracowniczych lub dopuszczenia się wykroczenia lub przestępstwa.

Zatem dyrektor pozwanego Zespołu Szkół z jednej strony zgodnie z art.23 ust.1 pkt.6 Karty Nauczyciela miał obowiązek rozwiązania stosunku pracy a z drugiej strony wynikający z art.177 par.1 kp zakaz rozwiązania z powódką stosunku pracy, w okresie ciąży.

Zdaniem Sądu Okręgowego w takiej sytuacji strona pozwana winna wstrzymać się z rozwiązaniem stosunku pracy w okresie ciąży i urlopu macierzyńskiego, bo ochrona macierzyństwa winna mieć prymat.

Jest to zasada wynikająca z art.18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który statuuje, że małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Także zwrócić należy uwagę, że przy interpretacji przepisów prawa polskiego obowiązuje zasada ich wykładni w sposób zapewniający przestrzeganie przepisów prawa unijnego.

Zgodnie zaś z art.10 w związku z art.2 dyrektywy 92/85/EWG z dnia 19.10.1992r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy miejsca pracy , bezpieczeństwa i zdrowia kobiet w ciąży, pracownic, które rodziły i pracownic karmiących piersią istnieje zakaz rozwiązywania stosunku pracy pracownic w okresie od początku ciąży do końca urlopu macierzyńskiego zaś odstępstwa są dopuszczalne jedynie gdy zachodzą szczególne przyczyny niezwiązane z ich stanem, dopuszczone w prawie krajowym. Ani w kodeksie pracy ani w Karcie Nauczyciela polski ustawodawca takiego odstępstwa od powyższego zakazu nie wprowadził.

W tej sytuacji Sąd na mocy art.386 par.1 kpc orzekł jak w pkt. 1 wyroku.

W myśl art.385 kpc Sąd Okręgowy oddalił apelację powódki w zakresie zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy(żądanie to mylnie przez powódkę nazwano odszkodowaniem).

Zgodnie z art.57 par. 1 i 2 kodeksu pracy pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy przysługuje wynagrodzenie za cały czas pozostawania bez pracy w przypadku kobiet w ciąży lub urlopu macierzyńskiego.

Powódka jak wynika z oświadczenia jej pełnomocnika męża od 03.02.2014r. do urodzenia dziecka w dniu 19.07.2014r. była niezdolna do pracy ze względu na stan ciąży i za ten okres pobrała zasiłek chorobowy.

Zatem w okolicznościach niniejszej sprawy żądanie zasądzenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy jest przedwczesne skoro nie doszło jeszcze do podjęcia pracy w wyniku przywrócenia.

Skoro na skutek cofnięcia skierowania do nauczania religii A. S. utraciła uprawnienia do pracy w charakterze nauczyciela religii podjęcie pracy w wyniku przywrócenia jest wątpliwe.

Na pracodawcy nadal bowiem ciąży obowiązek rozwiązania z powódką stosunku pracy w myśl art.23 Karty Nauczyciela po upływie okresów wynikających z art.177 par.1 kp.

Wobec częściowego uwzględnienia żądania apelacji Sąd na zasadzie art.100 kpc zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu za II instancję.

Sędzia Przewodniczący Sędzia

SSO Mariola Łacka SSO Barbara Kubasińska-Malcher SSO Maria Olszowska